

Hverken sort eller hvid ...

JEG FØLTE MIG ALTID ANDERLEDES



Der blev spist frikadeller i hjemmet, men når dansk-amerikanske Heidi Durrow gik ud ad sin gadedør, var hun sort, for det var svært nok i forvejen at blive accepteret, når man talte "hvidt", havde blå "katteøjne" og en mor fra Herning i et afroamerikansk kvarter i USA. Opvæksten inspirerede Heidi Durrow til at skrive en roman om ikke at høre til nogen steder. Takket være Obama er romanen blevet en bestseller i USA.

AF RIKKE VIEMOSE, WASHINGTON
FOTO: PRESSE, PRIVAT

Der findes sorte ting, og så findes der hvide ting. Det er en hvid ting at spille klaver, men det er sort at spille banjo. Basketball er sort, men golf er hvidt. Og amerikansk er ikke bare ét sprog. Sorte taler det på en sort måde, mens hvide taler det på en hvid måde. Sort og hvidt må ikke blandes sammen, for så ved de andre ikke, hvor de har dig. Men hvordan navigerer en 11-årig pige i det, når hun er barn af en hvid mor og en sort far og pludselig bliver tvunget til at skulle tage stilling til, om hun er sort eller hvid? Det handler "Pigen der faldt ned fra himlen" om. Den er skrevet af amerikansk-danske Heidi Durrow, og hun har trukket på sine egne erfaringer i historien om pigen Rachel. I virkeligheden blev Heidi Durrows forældre skilt, da hun var 11, og hun flyttede med sin mor og sine brødre til et sort område i Portland, Oregon. I bogen flytter 11-årige Rachel derimod ind hos sin sorte farmor efter at have overlevet en tragedie, hvor resten af familien er døde.

"Pigen der faldt ned fra himlen" er 41-årige Heidi Durrows debutroman. Egentlig er hun uddannet jurist fra Yale, men historien om Rachel pressede sig for meget på til, at hun kunne lade den ligge. Bogen, der udkom i USA sidste år, er for nylig kommet som paperback og opnåede i den forbindelse en plads på New York Times' bestsellerliste – hvilket er noget, de fleste amerikanske forfattere vil ofre rigtig, rigtig meget for. Den sneg sig godt nok kun lige ind på listen i én uge, men det er stadig langt mere, end Heidi Durrow og hendes agent havde turdet håbe på. Før den blev udgivet, var der 36 forlag, der afviste den. Ikke fordi den ikke var godt skrevet, men på grund af emnet.

OBAMA SKABTE INTERESSE

– Vi fik 36 forskellige afslag, og mange gav den begrundelse, at ingen ville kunne se sig selv i en pige, der var halvt dansk og halvt sort, fortæller Heidi Durrow. Hun er selv en smuk nøddebrun kvinde med sort hår, lysende blå øjne og et næ-

sten flydende dansk med en lidt gammel-dags vestjysk accent. Det mest karakteristiske ved hende er dog et kæmpe smil, der afslører glæden over debutromanens succes. Forfatteren er i Washington for at deltage i en paneldebat på de amerikanske forfatters årlige konference. Bogen har fået en del opmærksomhed, blandt andet fordi den vandt Bellwether-prisen, der er stiftet af forfatteren Barbara Kingsolver, og som gives til bøger, der vil gøre en forskel. Prisen banede vejen for udgivelsen, og præsident Obama banede vejen for dens succes, mener Heidi Durrow:

– Da Barack Obama stillede op til præsident, begyndte folk at tænke over hans baggrund. De kunne se, han var sort, men de vidste, han havde en hvid mor. Det skabte en nysgerrighed, som gjorde det lettere for mig.

Desværre har præsidenten siden nedtonet sin hvide baggrund, hvilket ærgrer Heidi Durrow:

– Efter at han er blevet præsident, siger



”Vi mennesker vil altid putte hinanden i bås,” mener Heidi Durrow. ”Hvis vi sidder over for et menneske, vi ikke med det samme kan definere, så bliver vi utrygge,” siger hun.

han altid, at han er afroamerikaner, og det er noget helt andet. Vi er ved at glemme, at han har en hvid mor, som han er vokset op med.

Inden Heidi Durrow flyttede med sin familie til Portland, boede de i Europa, og hendes far var det eneste sorte menneske, hun kendte. Hendes forældre havde mødt hinanden i Tyskland, hvor faderen arbejdede for den amerikanske hær på en af deres militærbaser, mens moderen var au pair-pige for en amerikansk familie. Parret fik tre børn og holdt sammen i 15 år. Heidi Durrow mindes ikke, at de

med til USA. Indtil da havde de gået i amerikanske skoler og først og fremmest talt amerikansk i hjemmet, så moderen tænkte, at det ville være det letteste for dem. Hun havde ingen anelse om, hvor stort et skel, der var mellem sorte og hvide i USA, og de bosatte sig i et område, hvor der næsten kun boede sorte.

KATTEØJNE

Heidi blev hurtigt mindet om, at hun og hendes familie var anderledes end de andre.

– De nye kammerater sagde hele tiden

forstod den måde, de andre talte på.

De nye venner ville have Heidi til at sige, hun var sort, og til at opføre sig som en sort. De fortalte hende, at nogle ting var sorte, og andre var hvide.

– I min familie spiste vi frikadeller og holdt jul på dansk manér og talte dansk derhjemme, men når jeg gik ud ad døren, så skulle jeg være sort. Og alt det der danske stads, det betød ikke noget for de andre. Jeg følte mig meget anderledes. De syntes, det var mærkeligt, at jeg ikke glattede mit hår, men lod det være krøllet, og de kunne ikke forstå, at jeg havde blå øjne. De spurgte mig altid: Hvorfor har du de øjne? Er det dine rigtige øjne?

Heidi griner højt, men bliver hurtigt alvorlig igen.

– De kaldte mine øjne for ”katteøjne”, som om det var en forfærdelig ting. Fordi det var anderledes. Det var, som om de ville gøre det specielle til noget dårligt. Sagen var, at man skulle beslutte sig for, om man var sort eller hvid – der var ikke noget midt mellem.

” Min mor er fra Herning, og hun kendte ikke noget til, hvad der er sort, og hvad der er hvidt

nogensinde talte om det, at hendes far var sort og moderen hvid. Det faldt ikke børnene ind, at det var noget særligt. Ikke før forældrene blev skilt, og moderen besluttede sig for at tage børnene

til mig, at jeg talte ”hvidt”. Du taler som et hvidt menneske, sagde de. Og jeg forstod ikke, hvad de mente. For mig havde der indtil da kun været to sprog: dansk og engelsk. Men her opdagede jeg, at jeg ikke

BLÅ BOG

- Heidi W. Durrow er født i juni 1969.
- Har læst engelsk på Stanford University, journalistik på Columbia og jura på Yale.
- Hendes forældre mødtes i Tyskland, hvor hendes far var soldat i det amerikanske flyvevåben, og moderen var dansk au pair-pige.
- Som militærfamilie var de udstationeret i blandt andet Tyskland og Tyrkiet, før forældrene blev skilt, og moderen flyttede med børnene til Portland, Oregon.
- Medstifter af film- og litteraturfestivalen ”Mixed Roots Film & Literary Festival” og vært på en ugentlig podcast, ”Mixed Chicks Chat”.
- Hendes bog ”Pigen der faldt ned fra himlen”, Forlaget Punktum har vundet Bellwether-prisen for fiktion.
- Heidi Durrow er gift.
- heidiwdurrow.com

← – Det er svært, når man ikke kan puttes i en kasse med etiketten "sort" eller "hvid", og det hænger sammen med vores historie. Tidligere blev sorte ikke betragtet som mennesker. Vi havde Jim Crow-lovene (den amerikanske apartheid-lovgivning, red.). Der var for eksempel en lov, der hed "One Drop Law", og den slog fast, at hvis du havde bare én dråbe sort blod, så var du sort. Den skulle sørge for, at slaverne forblev slaver. Hvis der var en slave, der fik et halvt hvidt barn, så ville man være sikker på, at det barn også forblev slave. Det var en økonomisk beslutning, men nu kan vi slet ikke finde en vej ud af den tænke måde.

Heidi Durrow mener, at vi mennesker altid vil putte andre mennesker i bås. Hvis vi sidder over for et menneske, vi ikke med det samme kan definere, så bliver vi utrygge.

USYNLIGE FAMILIER

– Det er lettere at tænke på mennesker som en idé i stedet for en historie. Når folk ser mig som sort, så har de en idé om, hvad det vil sige. Hvordan jeg er. Men hvis jeg siger, at jeg er både hvid og sort og også er dansk, at jeg har et andet sprog i mig og også føler mig meget tilpas i Danmark, så kan de slet ikke forstå det, og så skal de forholde sig til mig på en anden måde. Det er der mange, der ikke bryder sig om.



**Man skulle beslutte sig for, om man var sort eller hvid
– der var ikke noget midt mellem**

Den reaktion har Heidi Durrow oplevet fra både sorte og hvide.

– Da jeg var barn, kunne jeg mærke, at nogle undrede sig over, at jeg gik sammen med en hvid kvinde. Hvad laver det barn med hende, tænkte de. Men hun var min mor!

Det er mærkeligt, hvordan vi ser mennesker og familier. Nogle familier bliver usynlige. Det er stadig meget gammeldags, synes jeg. Når jeg ser to mænd

med børn eller hvide og sorte mennesker sammen, så tænker jeg, at de måske er i familie.

I dag har Heidi Durrow selv giftet sig med en sort amerikaner.

– Men han kommer også fra en meget blandet familie, og han er ved at lære dansk. Desuden laver han nogle rigtig gode frikadeller og pandekager og æbleskiver! Inden Heidi Durrow mødte sin mand, overvejede hun ikke, hvilken slags mand hun gerne ville have. Men at det blev ham, hun faldt for, var alligevel ikke tilfældigt.

– Jeg tror, at en af grundene til, at vi svinger så godt sammen, er, at han er vokset op i en blandet familie og har gået på en meget integreret skole, siger hun.

ET KÆRLIGHEDSBREV

Heidi Durrow har været på en lang bogturné med bogen rundt i forskellige stater i USA. Her er der mange unge, der er kommet hen til hende og har fortalt, at de hver dag oplever det samme, som hun gjorde. Hun håber, at bogen hjælper dem til at forstå, at de ikke er alene. Selv skrev hun "Pigen der faldt ned fra himlen" for at finde ud af, hvad det var, der skete med hende, da hun kom til USA. Men hun skrev den også til sin mor. Hendes far døde for mange år siden, men bogen har åbnet for den snak med moderen, som hun ikke havde sproget til, da hun var yngre.

– Min mor vidste ikke, hvad jeg gennemlevede. Hun er fra Danmark, fra Herning, og hun kendte ikke noget til, hvad der er sort, og hvad der er hvidt. Hun havde også rigtig travlt, for hun var alene med mig og mine brødre og skulle både arbejde og studere samtidig.

Bogen er skrevet til hende for at sige: Hey, jeg ville have ønsket, jeg kunne tale med dig om de her ting, da jeg var ung, men det kunne jeg ikke. Dengang troede

jeg ikke, at hun kunne rumme det, men det har vist sig, at det kan hun godt.

Heidi Durrows mor læste bogen, inden den udkom, og hun er meget stolt og glad for den. Hun arbejder som bibliotekar i Oregon og forsøger ifølge datteren at låne den ud til alle.

– Det er så sødt, griner Heidi Durrow.

– "Pigen der faldt ned fra himlen" er et kærlighedsbrev til min mor, og derfor har jeg også dedikeret den til hende. ■



Heidi Durrows bog, som hun beskriver som et kærlighedsbrev til sin mor, blev afvist af 36 forlag. Man mente ikke, at læserne kunne forholde sig til en bog om et barn af blandet ægteskab. Da den sidste år udkom som paperback, kom den ind på New York Times' bestsellerliste.

